

دانش زبانی

همان گونه که در نمونه های بالا دیدید، جمله های سمت راست کوتاه هستند و با کلمات کمتری نوشته شده اند. کوتاهی جمله ها، اطلاعات اندکی به ما می دهند؛ مثلاً جمله ی « کتاب ها را تماشا کردیم.»، خبر زیادی به ما نمی دهد، اما در جمله ی گسترش یافته ی مقابل آن، فضای بیشتری توصیف شده است و اطلاعات کامل تری از آن دریافت می کنیم.

دانش زبانی

جمله‌های کوتاه زیر را گسترش دهید:

■ کتاب را بستم ← ... کتاب کوچکی را که مادرم روی میز گذاشته بود بستم

■ مادرش را دید. ← مادرش را در حالی که از خانه بیرون می‌آمد در کوچه دید.

گاهی با افزودن کلماتی که زمان، مکان، موقعیت یا چگونگی فضا را بیان می‌کنند،
نوشته را گویاتر، گیراتر و گسترده‌تر می‌سازیم.



علوی

مدارس هزاره سوم

گوش کن
و بگو

پرواز روباه



به قصه‌ی «پرواز روباه» که برای شما خوانده می‌شود، با دقت گوش دهید و سپس درباره‌ی پرسش‌های زیر، گفت و گو کنید.

۱ شروع داستان چگونه بود؟

۲ زمان سفر، مربوط به چه دوره‌ای بود؟

۳ چرا مهماندار، روباه را از هواپیما اخراج کرد؟

۴ در این داستان از چه ضرب‌المثل‌هایی استفاده شده است؟

۵ مسیر سفر از کجا به کجا بود؟

شروع داستان با سوار هواپیما شدن کلاغ و روباه داستان و تصمیم آن‌ها برای سر به سر گذاشتن با مهمان‌دار هواپیما، همراه بود.

خیلی خیلی قدیم زمانی که هنوز اتوبوس اختراع نشده بود.

چون به همراه دوستانش برای بار سوم او را سر کار گذاشته بود.

کبوتر با کبوتر، باز با باز، کند همجنس با همجنس شوخی!

سمرقند به بخارا



۶ چرا روباه به گریه افتاد؟

۷ چرا مهماندار کلاغ و دارکوب را از هواپیما بیرون نینداخت؟

۸ روباه پس از اخراج از هواپیما، کجا افتاد و چه کرد؟

۹ کدام جمله‌های داستان به نظر شما خنده‌دار بود؟

چون مهماندار در هواپیما را باز کرد و قصد داشت او را وسط زمین و آسمان پیاده کند.

چون آنها پرنده بودند و از نظر مهماندار احترام پرنده‌ها بسیار واجب است.

روباه روی سقف یک مرغدانی سقوط کرد و پس از سقوط، خود را تکاند و شکمی از عزا در آورد.

اینکه آنجا که گفت در اینجا پرنده‌ها احترام زیادی دارند و اگر پرواز بلد نیستی، در هواپیما مثل بچه‌ی آدم بنشین.



علوی

مدارس هزاره سوم

شعر حفظی

سرای امید



ایران، ای سرای امید
بر بامت سپیده دمید
بنگر کزین ره پُر خون
خورشیدی خمسته رسید
اگر چه دل‌ها پُر خون است
شکوه شادی، افزون است
سپیده‌ی ما گلگون است
که دست دشمن، در خون است

ای ایران، غمّت مرّساد
جاویدان، شُکوهِ تو باد

راهِ ما راهِ حق، راهِ بهروزی است
اتحاد، اتحاد، رمزِ پیروزی است
صلح و آزادی

جاودانه در همه جهان، خوش باد
یادگار خون عاشقان، ای بهار
ای بهار تازه جاودان در این چمن شگفتۀ باد.

ایران ای سرای امید *** بر بامت سپیده دمید
معنی: ایران، ای خانه‌ی امید و آرزو، بر بام تو سپیده و پیروزی طلوع کرد.

بنگر کزین ره پُر خون *** خورشیدی خجسته رسید
معنی: نگاه کن که از این راه پر از رنج و سختی، خورشید پیروزی و مبارک رسید.

اگر چه دل ها پر خون است *** شکوه شادی، افزون است
معنی: اگرچه دل ها پر خون و ناراحت هستند اما شکوه و عظمت و شادی زیاد است.

سپیده ی ما گلگون است *** که دست دشمن، در خون است

معنی: سپیده‌ی پیروزی ما به رنگ گل سرخ است زیرا دست دشمن در خون است.
(دشمن، مردم ما را کشته است.)

ای ایران، غمت مَرساد *** جاویدان، شکوه تو باد

معنی: ای ایران، آمیدوارم غم و ناراحتی به تو نرسد و شکوه و بزرگی ات همیشگی باشد.

راه ما راه حق، راه بهروزی است *** اتحاد، اتحاد، رمز پیروزی است
معنی: راه ما، راه حق و حقیقت و راه بهروزی و نیکبختی است و رمز پیروزی ما فقط
اتحاد و همبستگی است.

صلح و آزادی / جاودانه در همه ی جهان، خوش باد / یادگار خون عاشقان، ای بهار /
ای بهار تازه جاودان در این چمن شکفته باد.
معنی: صلح و آزادی در همه ی جهان، جاودانه، خوش باشد، ای یادگار خون عاشقان
واقعی، ای بهار آزادی، ای بهار تازه جاودان شده در این چمن هستی، همیشه برقرار،
شکوفای و شکفته باشی

کلمات مترادف

سرا : خانه، سرزمین
امید : امیدواری
بام : پشت بام
بامت : بام تو
سپیده : صبح
سپیده رسید : صبح طلوع کرد
بنگر : نگاه کن
کزین : مخفف که از این
ره : مخفف راه
خجسته : مبارک، خوب و خوش



کلمات مترادف

شکوه : بزرگی و عظمت
افزون : بیشتر، زیاد
گلگون : سرخ
غمت : غم تو
مرساد : نرسد
جاویدان : همیشگی
بهروزی : خوشبختی
اتحاد : وحدت
رمز : راه
صلح : آشتی
آزادی : رهایی
یادگار : آنچه در ذهن می ماند



کلمات متضاد

اتحاد \neq تفرقه

افزون \neq کمتر



آزادی \neq اسارت

صلح \neq جنگ



کلمات هم خانواده

آزادی: آزاد

رمز: رموز، رمزها

امید: امیدواری، امیدی



اتحاد: متحد

شادی: شاد - شادمان

عاشق: عشق - عشاق



درست

خوانش و فهم



۱ این شعر، کلید موفقیت و سربلندی ملت را چه می‌داند؟

۲ شعر را هم‌صدا (هم‌نوا، هم‌آوا) بخوانید.

خوانش و فهم



اتحاد مردم با یکدیگر

۱

شعر را هم صدا (هم نوا، هم آوا) بخوانید.

۲